

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 20 май 2021 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове:	Георги Ангелов	Таня Райковска
	Анастас Анастасов	Надежда Джелепова
	Гроздан Илиев	Павлина Панова
	Мариана Карагъзова-Финкова	Атанас Семов
	Константин Пенчев	Красимир Влахов
	Филип Димитров	

при участието на секретар-протоколита Росица Симова разгледа в закрито заседание, проведено на 20 май 2021 г., конституционно дело № 5 от 2021 г., докладвано от съдията Атанас Семов.

Конституционното производство е във фазата на произнасяне по допустимост на искането по чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Конституционното дело е образувано на 11. 3. 2021 г. по искане на президента на Република България на основание на чл. 150, ал. 1 във връзка с чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо от Конституцията на Република България (Конституцията) за установяване на противоконституционност

на разпоредбите на чл. 138, т. 5 от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 64 от 7. 8. 2007 г., посл. изм. и доп., бр. 16 от 23. 2. 2021 г., ЗСВ); чл. 13, ал. 2 и чл. 14, ал. 1, ал. 2, ал. 3, т. 2, т. 3 (в частта, „когато това е разпоредено от главния прокурор“) и т. 4; както и на свързаните с тях разпоредби на чл. 13, ал. 1 (в частта „при главния прокурор“) и ал. 4; чл. 14в и чл. 14д, ал. 3 от Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн. ДВ, бр. 103 от 23. 11. 2004 г., в сила от 24. 5. 2005 г., посл. изм., бр. 16 от 23. 2. 2021 г., ЗЗЛЗВНП).

В искането се твърди, че оспорените разпоредби противоречат на чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 117, ал. 2 и 3, чл. 126, ал. 2 и чл. 127 от Конституцията.

Според президента възлагането на главния прокурор на контрола над дейността на Бюрото по защита и разширените правомощия на Бюрото, сред които и полицейски функции, надхвърлят конституционно регламентиранияте правомощия на прокуратурата и в частност – на главния прокурор и са в противоречие с принципите на разделение на властите, на правовата държава и на независимост на съдебната власт.

Според вносителя с атакуваните разпоредби се изземват правомощия, които съгласно чл. 105, ал. 1 и 2 от Конституцията са в компетентност на Министерския съвет, и се разширяват правомощията на главния прокурор по чл. 126, ал. 2 от Конституцията в нарушение на установеното с Конституцията равновесие и баланс между властите. Възможността орган на съдебната власт да упражнява типични полицейски функции премахва възможностите за упражняване на контрол над тази дейност както от друг по-високопоставен орган в системата на изпълнителната власт, така и възможностите за парламентарен контрол.

В искането се твърди и че с оспорените разпоредби се създава неясна и противоречива правна уредба на правомощията на служителите на Бюрото по защита. Твърди се, че са създадени предпоставки за дублиране на правомощията на Бюрото по защита с тези на органите на Министерството на вътрешните работи и Главна дирекция „Охрана“ към

Министерството на правосъдието. Според президента атакуваните разпоредби крият опасност от заобикаляне на комплекса от правни норми, закрепени в Закона за Министерството на вътрешните работи и Наказателно-процесуалния кодекс, с които се гарантира защитата на основни права.

В процедурата по приемане на съвместна инструкция по чл. 14, ал. 3, т. 4 ЗЗЛЗВНП вносителят вижда възможност за накърняване на независимостта на съдебната власт чрез упражняване на диспропорционално влияние от главния прокурор. Финансирането на Бюрото по защита със средства от бюджета на съдебната власт се определя като нарушение на чл. 117, ал. 3 от Конституцията.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект, оправомощен по силата на чл. 150, ал. 1 във връзка с чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо от Конституцията. Спазени са изисквания за форма и реквизити на искането съгласно чл. 17 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организация на дейността на Конституционния съд (ПОДКС).

Конституционният съд не се е произнасял с решение по предмета на делото или с определение за недопустимост на искането, поради което не е налице отрицателна процесуална предпоставка за допустимост по чл. 21, ал. 6 ЗКС. Разпоредбата на чл. 138 ЗСВ в цялост е обсъдена в мотивите на Решение № 11 от 2020 г. по к. д. № 15/2019 г. и е била предмет на к. д. № 6/2009 г. в контекста на осъществявана съдебна реформа, с която следствието структурно се прехвърля в прокуратурата, но не и по отношение на идентичен с искането по настоящото производство предмет по смисъла на чл. 21, ал. ЗКС – разширяването на правомощията на Бюрото по защита и възлагането на ръководството му на главния прокурор. Съответствието с Конституцията на разпоредбите на чл. 13, ал. 1, ал. 2 и ал. 4; на чл. 14, ал. 1, ал. 2, ал. 3, т. 2, т. 3 (в частта, „когато това е

разпоредено от главния прокурор“) и т. 4 и на чл. 14в и чл. 14д, ал. 3 ЗЗЛЗВНП не е било предмет на конституционно дело.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС с оглед предмета на делото като заинтересувани институции следва да се конституират: Народното събрание, Министерският съвет, министърът на вътрешните работи, министърът на правосъдието, Върховният касационен съд, главният прокурор на Република България, Висшият съдебен съвет и Висшият адвокатски съвет.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъдат поканени да предложат становища по предмета на делото следните неправителствени организации: Съюзът на юристите в България, Съюзът на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на следователите в България, Фондация „Български адвокати за правата на човека“ и Фондация „Антикорупционен фонд“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да предложат писмено правно мнение следните специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н. Георги Митов, проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д.ю.н. Маргарита Чинова, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Гергана Маринова, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Пенчо Пенев, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Здравка Кръстева, доц. д-р Светла Маргаритова, доц. д-р Екатерина Салкова, д-р Боян Бележков, д-р Янко Ройчев и д-р Ивайло Цонков.

Въз основа на изложеното и на основание чл. 19, ал. 1 от Закона за конституционен съд съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА за разглеждане по същество искането на президента на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 138, т. 5 от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 64 от 7. 8. 2007 г., посл. изм. и доп., бр. 16 от 23. 2. 2021 г., ЗСВ); чл. 13, ал. 1 (в частта „при главния прокурор“), ал. 2 и ал. 4; чл. 14, ал. 1, ал. 2, ал. 3, т. 2, т. 3 (в частта „когато това е разпоредено от главния прокурор“) и т. 4; чл. 14в и чл. 14д, ал. 3 от Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн. ДВ, бр. 103 от 23. 11. 2004 г., в сила от 24. 5. 2005 г., посл. изм., бр. 16 от 23. 2. 2021 г., ЗЗЛЗВНП).

Конституира като заинтересувани институции Народното събрание, Министерския съвет, министъра на вътрешните работи, министъра на правосъдието, Върховния касационен съд, главния прокурор, Висшия съдебен съвет и Висшия адвокатски съвет, на които да се изпратят преписи от искането и от настоящото определение, като им се предоставя 30-дневен срок от уведомяването за представяне на становище по делото.

Отправя покана да предложат становище като заинтересувани от предмета на делото неправителствени организации: Съюзът на юристите в България, Съюзът на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Асоциацията на прокурорите в България, Камарата на следователите в България, Фондация „Български адвокати за правата на човека“ и Фондация „Антикорупционен фонд“, на които да се изпратят преписи от искането и от настоящото определение, като им се предоставя 30-дневен срок от уведомяването за представяне на становище.

Отправя покана да предложат писмено правно мнение до проф. д.ю.н. Георги Митов, проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д.ю.н. Маргарита Чинова, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Гергана Маринова, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Пенчо Пенев, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Здравка Кръстева, доц. д-р Светла Маргаритова, доц. д-р Екатерина Салкова, д-р Боян Бележков, д-р Янко Ройчев и д-р Ивайло Цонков, на които да се

изпратят преписи от искането и от настоящото определение, като им се предоставя 30-дневен срок от уведомяването за представяне на писмено правно мнение.

Препис от определението да се изпрати на президента на Република България, на когото се предоставя възможност в 30-дневен срок да представи допълнителни съображения.

Председател:

1